

השבוע בתנועה הקיבוצית

תאריך: 02/10/2015

סוכות, חג של שלום בין שכנים

חג הסוכות, שחגגנו לפני שבוע וימי חול המועד של החג מתאפיין באושפיזין המבטא את הציווי והמסורת להכנסת אורחים ומתן צדקה. מצוות אלה חשובות כל ימות השנה, אך נודעת להן חשיבות מיוחדת בחג הסוכות. לכך מתווסף הרצון לקירוב לבבות, דבר שהניעה את מחלקת המשימות בתנועה הקיבוצית, ביחד עם תנועת "צועדים יחד לעתיד משותף", לפעול השבוע למען אירוח השכנים הערבים בסוכה הקיבוצית. הרציונל שעמד בבסיס הפעילות היה להקדיש את "חג האירוח היהודי", למגוון פעילויות עם שכנינו הערבים, ולתרום בכך למערכות גומלין חיוביות ותורמות בקרב יהודים וערבים בארץ. כל מפגש שכזה התאפיין בהתאם לאופי הקיבוץ המארח ולפעילות שאורגנה. כך למשל, יחידת הנוער הפועלת בישוב דבוריה, הגיעה במשלחת מכובדת של נערים ונערות להתארח במסגרת הנוער של קיבוץ בית-זרע, לפעילות משותפת בסוכה ובמועדון הנוער. בקיבוץ פלך התקיים הפנינג משותף למשפחות הקיבוץ ולתושבי אזור סכנין שילדיהם לומדים בבית הספר הדו-לשוני שבאשבל. מעל ל-100 איש הצטופפו בסוכה בפלך והשתתפו בתחנות יצירה והפעלות שונות לילדים.

עוד שני אירועים שרואיים לציון בהקשר זה יתקיימו בקרוב, מחר (שבת), תגיע קבוצה של כ-40 פלסטינים מאזור חברון להתארח בסוכת קיבוץ יד-מרדכי. חברי קיבוץ יד-מרדכי ביקשו לארח את שכניהם הערבים, מרצעת עזה, אך בשל המצב הביטחוני ורגישות הנושא הדבר לא התאפשר. הודות לפעילותו של גיל מושקוביץ, רכז מחלקת המשימות, בקרב פלסטינים מהגדה המערבית, פלסטינים מאזור חברון נענו בשמחה להזמנה והם יגיעו להתארח ולהכיר מקרוב את הקיבוץ הדרומי הסובל "מטפטופי" הקסאמים לאחרונה. עוד אירוע מעניין יתקיים ביום שני הקרוב (שמחת תורה), כאשר קיבוץ צרעה יקיים הפנינג משפחות, בהשתתפותם של ילדי הקיבוץ וילדי משפחות בדואיות

המגיעות מהפזורה בנגב. כאמור מי שהוביל את המהלך הוא גיל מושקוביץ, ולדבריו: "חשוב לחבר ולקרב לבבות במדינה בכלל, ובין יהודים וערבים בפרט. אנו מלאי הערכה לקיבוצים שנענו לקריאה לקיים מצוות אושפיזין לשכניהם הערבים בסוכה הקיבוצית. יש בכך אמירה חשובה ורצון לעצב תרבות חדשה של יחסי יהודים וערבים בארץ".

להזדקן בכבוד בקיבוץ

ביקור מיוחד במינו התקיים לפני כשבועיים ב"בית המשפחתי" הפועל בקיבוץ גבעת ברנר. אורית גלאור, מנהלת מחלקת רווחה ובריאות בתנועה הקיבוצית, הזמינה את בכירי תחום הסיעוד והדיור המוגן בארץ, לסיור היכרות מקרוב של המסגרות הקיבוציות הפועלות בתחום הסיעוד והתמיכה בזקנים. מטרתו העיקרית של הסיור הייתה לחשוף, כמו גם לבחון לעומק אלטרנטיבות למסגרות ייעודיות לזקני הקיבוץ. בראש המשלחת הנרחבת עמדו ארנה זמיר, מנהלת אגף הסיעוד בביטוח הלאומי, אורנה בר מנהלת קרן הסיעוד בביטוח הלאומי, ויחד עמם ג'ולי עוז, הממונה הארצית לדיור מוגן במשרד הרווחה. המשלחת למדה מקרוב על הבית המשפחתי שבגבעת ברנר, בו מתגוררים 12 חברים החיים במקום ופועלים בתעסוקה מיוחדת. מעבר להיכרותם עם המקום כלל הביקור גם פגישה משותפת של כל הגורמים, על מנת לבחון את האופציות הנוספות העומדות כיום בפני הקיבוץ שיאפשרו לחבריו להזדקן בכבוד. הצוות מטעם התנועה הקיבוצית, שכלל גם את ד"ר רינת גלילי, ראשת אגף החברה, העלה בפני הנוכחים, דרישה חוזרת לפרסום דחוף לאותו "קול קורא" שיאפשר לבתים הסיעודיים בקיבוצים (שבפיקוח משרד הבריאות), להיערך ולשפץ את המבנים בקיבוץ, ובכך להתאימם לפרוגרמת 2016.

פיגוע בשומרון

טרור זדוני ונפשע התרחש אמש בשומרון. רצח בדם קר, של זוג הורים חפים מפשע, לעייני ילדיהם, הינו מעשה ברברי ונתעב שיש לגנותו מכל. אנו משתתפים באבלם הכבד של משפחת הנקין והיישוב נריה, ומבקשים לשלוח את תנחומינו. ליבנו יוצא אל ילדי בני הזוג שברגע אחד חרב עולמם, ע"י טרוריסטים שפלים. נבקש חסד עבור ילדי משפחת הנקין, בהתמודדותם עם היגון. זהו טרור אכזרי שיש להילחם בו בעוצמה ואנו מחזקים את ידי כוחות הביטחון שבכוחם להגיע על המפגעים. יש לאפשר להם לפעול בנחישות ובמקצועיות, על מנת להגיע במהירות אל הטרוריסטים ולמצות עמם את הדין, ועל מנת להשרות ביטחון בארץ."

יום הכיפורים תשע"ו: למעלה מ-180 קיבוצים ציינו את יום הכיפורים

בשנים האחרונות מתרחש תהליך מרתק בקהילות הקיבוציות הכולל שינוי ביחס התושבים ליום כיפור. תהליך זה בא לביטוי בין היתר בכך שהשנה יותר משני שלישי מהקיבוצים בתנועה הקיבוצית, קיימו אירועים מיוחדים סביב יום הכיפורים ומשמעותו הן בפן הקיבוצי והן בפן הדתי. יום הכיפור הקיבוצי מאופיין בצביון ייחודי של תרבות ושיח, המשלב תכנים מסורתיים עם יצירה של תושבי הקיבוץ, בין השאר בוודיים של חברים החולקים חוויות אישיות, סיפורי ילדות מבית אבא על יום כיפור, חוויות ממלחמת יום כיפור, פרקי קריאה ושיירה אותם הם מעוניינים לשתף עם חבריהם. בנוסף, ניתן לראות יותר ויותר קיבוצניקים הבוחרים לצום ומקפידים על מנהגי כיפור. חלק מאותו תהליך בקהילה הקיבוצית, קשור גם לשינויים הדמוגרפים באוכלוסיית התושבים המשלבים מרכיבים אורתודוקסיים קלאסיים אל תוך החצר הקיבוצית, ובכך מקיימים טקסים ואירועי מסורת של המועד לרבות יום שבתון, סעודה מפסקת, צום ולימוד ותפילה שמוקדשת גם לבנים שנפלו במערכות ישראל. בהקשר זה יצוין כי במלחמת יום הכיפורים, איבדה התנועה הקיבוצית את מיטב בניה. 470 מתוך 2,569 חיילי צה"ל שנהרגו במלחמת יום הכיפורים התגוררו ב-167 קיבוצים ברחבי הארץ. מדובר בנתון מצמרר המעיד כי שניים מכל שלושה קיבוצים שכלו בנים בקרבות. מוכר הוא סיפורו של קיבוץ בית השיטה, שם לא פחות מ-11 מבני הקיבוץ נהרגו במהלך המלחמה, לזכרם אף כתבה חברת הקיבוץ דורית צמרת את השיר "החיטה צומחת שוב".

קיבוץ ארז מציג תנופת קליטה מרשימה במיוחד

קיבוץ ארז רשם פרק משמעותי בחייו, כאשר קיבל לאחרונה 20 משפחות חדשות לחברות מלאה בקיבוץ (39 חברים חדשים). מאז הקמתו בשנת 1949 לא זכו חברי הקיבוץ לעבור מהלך של קליטת כמות מכובדת כזו של חברים חדשים בבת-אחת. קליטת 20 המשפחות מהווה צעד ראשון למהלך כולל במסגרתו יקלטו לחברות בארז עוד כ-10 משפחות חדשות (לחברות מלאה) עד סוף השנה הנוכחית. המשפחות החדשות נושאות עמן למעלה מ-50 ילדים ובני נוער, המהווים את עיקר שכבת החינוך בקיבוץ. תהליך הקליטה והצמיחה המרשימה שעובר הקיבוץ, החל לפני כ-5 שנים כאשר גרעין "יעל", של עמותת איילים, הצטרף לקיבוץ. הגרעין כלל פסיפס מיוחד במינו של אנשי התיישבות אקדמאים, חלקם אף בני הקיבוץ עצמו. יצוין כי עמותת איילים פועלת רבות למען חיזוק מפעל ההתיישבות והמעורבות החברתית בנגב ובגליל, ואילו הגרעין שפעל בקיבוץ ארז הגשים את ייעודי

באופן מושלם, כאשר מנהלי הקהילה בארז מעידים כיצד פעילות הגרעין היוותה זרז לבני משק נוספים, לבוא ולבקש לקבוע בקיבוץ את מקום מושבם הקבוע. השלמת תהליך קליטת המשפחות החדשות משקפת היטב את הרוח החדשה הנושבת על מדרכות הקיבוץ, זאת לאחר עשור בו נקלטו לחברות רק בני זוג של חברים קיימים, וכאמור היא מהווה אבן דרך חשובה בצמיחת הקיבוץ השוכן בסמוך לגבול בעוטף עזה.

מאה שנה לאיילת השחר!

ערב ראש השנה תשע"ו זימן גם את תחילת החגיגות לציון הקמת הקיבוץ - איילת-השחר, הקיבוץ הראשון בגליל העליון, שמציין בימיים אלה מאה שנים להקמתו. בערב החג התכנסו למעלה מ-2,500 תושבי קיבוץ איילת השחר ואורחיהם למופע מרכזי שסיפר את תולדות הקיבוץ מאז ועד היום. קיבוץ איילת-השחר נוסד בידי אנשי העלייה השנייה שהתארגנו להתיישבות בגליל העליון. בזכות מיקומו המיוחד בדרום עמק החולה שימש הקיבוץ כנקודת קליטה מרכזית ומעבר של עולים ומעפילים מלבנון ומסוריה. פרנסתו נשענת על גידולי חקלאות, יזמויות עסקיות ותעשייה זעירה. "איילת-השחר הוא קיבוץ מיוחד, מעין מועדון חברתי הומה ופתוח למצטרפים", אמר גיורא זלץ, ראש המועצה האזורית הגליל-העליון, כאשר בירך את הקיבוץ: "איילת-השחר הוא שמחה על ההתחדשות וצער על אלה שהלכו לעולמם, הוא ערגה על ימי ראשית סוערים ואמונה בדור ההמשך, הוא עבודת האדמה כבסיס לכל מה שאנו, הוא זריחה ושקיעה, ואמונה גדולה בעתיד הקיבוץ. אני מבקש לאחל לנו, תושבי הקיבוצים השכנים, שנצליח 'להידבק' מכם, "איילתים", בגאווה המקומית המעוררת קנאה שיש באיילת-השחר".

לא נותר אלא להצטרף לברכות החמות של ראש המועצה ולאחל לקיבוץ איילת-השחר, עוד שנים רבות של הגשמה ועשייה מבורכת, יחד עם חיי קיבוץ תוססים של קהילה מלוכדת.

נחנך בית הכנסת בקיבוץ שער הגולן

ערב יום הכיפורים זימן אירוע מיוחד במינו בקיבוץ שער הגולן, עת נחנך בית הכנסת החדש שנבנה בקיבוץ. למעלה מ-200 איש, התקבצו והגיעו למבנה החדש שנבנה על חורבות לולי

התרנגולות, וישמש מעתה (בעיקר) את אורחי "אל מול גולן", אתר האירוח הכפרי השוכן בקצה הקבוץ, וממנו נשקפים הרי הגלעד והגולן. משתתפי האירוע מדווחים על אירוע מרגש שביטא מעמד אותנטי של אמפתיה וסובלנות דתית. בקהל המשתתפים נכחו חברי וחברות קיבוץ שער הגולן ומסדה (השוכן בסמוך), עם נוכחות גבוהה של בני ובנות קיבוץ, שגדלו ועזבו את שער הגולן, אך מצאו דרך חזרה להתחבר לקהילה, דרך תפילות יום כיפור בבית הכנסת החדש. מי שהובילו את מרבית התפילות היו בני הקיבוץ וחבריהם המשייתכים לקיבוץ "בית ישראל" - קיבוץ עירוני משימתי, השם דגש על תרבות יהודית, סובלנות, וערבות הדדית. בית הכנסת החדש כולל בתוכו לוח הזיכרון בעיצוב מיוחד לזכר הנספים בשואה, המשלים בכך מקום מיוחד שנבנה מתוך כבוד גדול לדת ולמסורת. חנוכת בית הכנסת בשער הגולן ראויה לציון גם על רקע התהליך שעוברים קיבוצים חילוניים המעוניינים להקים בית כנסת בקרבם. ההחלטה על הקמת בית הכנסת התקבלה בשער הגולן כחלק מתהליך פנים-קיבוצי, תוך קונצנזוס וכיבוד אמונתם של תושבי המקום. זהו מודל מומלץ ומועדף על פני מודלים אחרים שזימנו את התערבותם של גורמים אורתודוקסים חיצונים הפועלים ממניעים מיסיונריים.

שעתו החשובה של החינוך הקיבוצי

"עכשיו, כנראה בשלו התנאים לאחת מן "המסירות" החשובות שעשה הקיבוץ ביותר ממאה שנות קיומו – מסירת "החינוך הקיבוצי" לטובת החינוך במדינת ישראל ובעולם ובהפיכתו לזרם חינוכי מוכר, הנשען על קורפוס מחקרי ומסלולי הוראה ייחודיים המלמדים את בסיסיו ומאפשרים את הכשרת מחנכיו. מדוע אם כן זו היא שעתו החשובה? כיוון שזוהי שעת המסירה - למוסדות החינוך המתקיימים מחוץ לקיבוץ. מסירה שיש בה וויתור על חלקים מסוימים, פשרות בדרך ויציאתו מדעת ומהסכמה אל מחוץ לחצר הקיבוצית, כדי שיוכל להפוך לגישה חינוכית השומרת על ערכי הליבה שלה, על עקרונות הפעולה שלה ועל הזהות הצרופה שלה."

כחודש אחרי פתיחת שנת הלימודים, מנסחת ד"ר גבי אסם, ראשת אגף החינוך, באופן רהוט ומרשים תהליך של חזון ודרך. מוזמנים לקרוא את המאמר של גבי לגבי התהליך העובר על החינוך הקיבוצי "ועל "המסירה" ממנה נצא נשכרים כפליים".

לקריאת המאמר לחצו [כאן](#) .

3 כנס הנהגות הקיבוצים

מעלה החמישה 3-5.11.15

כ"א-כ"ג בחשוון, תשע"ו

מיועד לממלאי התפקידים המרכזיים בקבוץ: יו"ר/ית, מזכיר/ה קיבוץ, מנהל/ת קהילה, מנהל/ת עסקים.

הכנס עוסק בנושאי ליבה שעל סדר היום של התנועה הקיבוצית והקיבוצים תוך זיקה לחברה הישראלית ולמוסדות המדינה.

הכנס עומד בסימן 20 שנה להירצחו של יצחק רבין ז"ל

אורחת כבוד: פאולין גרין, נשיאת ICA, התנועה הקואופרטיבית הבין לאומית

תכנית מפורטת על סדר היום, ההרצאות, ועל דוברי המושבים השונים תפורסם בהמשך.

- ### ישאו דברים:
- ח"כ משה (בוגי) יעלון, שר הביטחון
 - ח"כ אריה דרעי, שר הכלכלה
 - ח"כ איילת שקד, שרת המשפטים
 - ח"כ אורי אריאל, שר החקלאות
 - ח"כ יואב גלנט, שר הבינוי
 - ח"כ יצחק (בוזי) הרצוג, יו"ר האופוזיציה
 - ח"כ זרבה גלאון, יו"ר מרצ
 - ח"כ איתן ברזשי, המנחה הציוני
 - ח"כ חיים ילין, יש עתיד
 - מר עדיאל שומרון, מ"מ מנהל, רשות מקרקעי ישראל

- ### הרצאות מרכזיות (רשימה חלקית):
- אני חושב משמע אני טובה, ד"ר חיים שפירא
 - שורשיה של הקואופרציה הישראלית, פרופ' זאב צחור
 - על הקיבוץ, מבט אהב ובקורתי מעיני הסופר, עמוס עוז
 - זכותנו על הקרקע, פרופ' רחל אלתרמן, הטכניון
 - להשפיע על החברה לא דרך השלטון, ינאי מרגלית, יזם חברתי
 - סטטוס וחוברים בחברה הישראלית, סיון רהב מאיר
 - יחסי גומלין בין גורמי הממשל למרחב הכפרי, עובד יחזקאל, מזכיר הממשלה לשעבר
 - "מזרח תיכון חדאעש" אהוד ברק, ראש הממשלה לשעבר
 - מדיה מגדרית, לינוי בר גפן

מושבים מקבילים:

ביטחון סוציאלי כמרכיב זהותי, אחוד סטטוסים, אנרגיה וחשמל בקיבוץ. יישוב מחלוקות, יזמות ועסקים קטנים, בנייה וידול טבעי, שנת שירות כמנף לצמיחה, מנהיגות מדעת מוגדר, משימות, תכנון המרחב הקיבוצי בתפיסת קיימות, הסדר ארוך טווח בחקלאות, חיזוק השיח הקהילתי.

בנוסף יתקיימו מעגלי שיח, ערבי תרבות ומפגשים חברתיים. עלות הכנס כוללת כלכלה מלאה ולינה במלון "יערים" ומסובסדת ברובה. הרשמה לכנס אך ורק דרך אתר הקיבוצים. לא תתקבל הרשמה ללא תשלום בכרטיס אשראי (הרשמה למושבי הבחירה תיערך במועד מאוחר יותר).

מספר המקומות מוגבל. עד שני משתתפים לכל קיבוץ. ניתן להכנס לרשימת המתנה. לפירוט נוספים: שלומית צימרינג hr@tkz.co.il

לסיום אבקש לאחל שסוף השבוע הקרוב והחג שלאחריו יעברו על כולנו בשקט ובביטחון, בקרבת בני המשפחה, בחברות, בשלווה ובשמחה. חג שמח!

שי אלט, דובר התנועה הקיבוצית, 058-6650088.